

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
za 2025 r. oraz przedstawienie potrzeb związanych
z realizacją przedmiotowych zadań w 2026 r.**

**Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu
Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 przyjętego
Uchwałą Nr LXXI/470/2023 Rady Miejskiej
w Łobzie z dnia 24 listopada 2023 r.**

1. Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 ustawy, cyt.:

„Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- 8) (uchylony).”

Ponadto ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Mówi o tym art. 8 ustawy, cyt.:

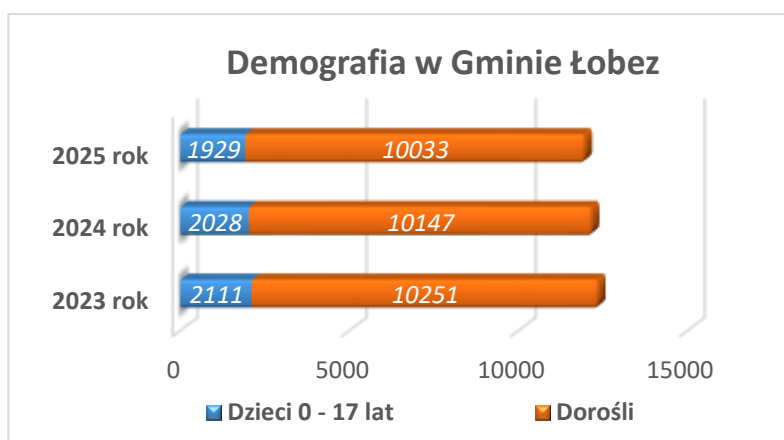
„1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
 - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - 5) pomocy w integracji rodziny;
 - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:
- 1) pracy z rodziną;
 - 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.
3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.”

2. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny.

Dnia 24 listopada 2023 r. Rada Miejska w Łobzie uchwaliła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, którego głównym celem jest pomoc dla rodzin z terenu Gminy Łobez. Wszystkie działania mają zapobiec dysfunkcjom w rodzinie, minimalizować negatywne skutki sytuacji kryzysowych w rodzinach, przyczyniać się do poprawy funkcjonowania rodzin oraz zapobiegania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Dane statystyczne dotyczące osób zamieszkujących teren Gminy Łobez w latach 2023-2025.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Uchwały NR LXXI/470/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 dokonano analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą Centrum Usług Społecznych w Łobzie (dalej zwany CUS) oraz analizy przeważających problemów w rodzinach. Dokonano porównania danych zawartych w tabelach 1 i 2.

Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	321	460	484
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	544	497	436
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	91	79	79
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	145	144	136
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	0	0	0
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Łobez 0–17 lat	2 111	2028	1929
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy (w tym z prawem do zasiłku)	470 (92)	461 (74)	500 (70)

Tabela nr 1. Karta diagnostyczna.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin		
	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Ubóstwo	152	140	148
Bezrobocie	104	103	106
Niepełnosprawność	105	94	89
Długotrwała lub ciężka choroba	172	166	159
Alkoholizm	38	34	31
Samotne wychowywanie dzieci	32	21	18
Wielodzietność	12	7	8
Sieroctwo	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	15	12	20
Powrót z zakładu karnego	7	7	9
Przemoc w rodzinie	1	2	0
Bezdomność	9	6	13
Narkomania	5	6	4
Zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa	2	9	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Tabela 2. Przyczyny korzystania z pomocy socjalnej w latach 2023-2025 w Gminie Łobez.

W analizowanym okresie odnotowano wyraźny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej – z 321 w 2023 r. do 484 w 2025 r., co oznacza wzrost o 50,8%. Jest to istotna zmiana świadcząca o zwiększającym się zapotrzebowaniu na wsparcie społeczne w Gminie Łobez. Odwrotną tendencję odnotowano w zakresie świadczeń rodzinnych – liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia systematycznie malała z 544 w 2023 r. do 436 w 2025 r., czyli spadek o 19,9%. Przyczyną tego zjawiska może być m.in. niż demograficzny i stale malejąca liczba dzieci oraz migracje młodych rodzin do większych ośrodków miejskich. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego w 2025 r. utrzymywała się na poziomie roku poprzedniego. Natomiast w przypadku dodatku mieszkaniowego odnotowano stopniowy spadek liczby rodzin korzystających z tej formy wsparcia.

W obszarze bezrobocia sytuacja miała charakter zmienny. W 2023 r. zarejestrowanych było 470 osób bezrobotnych, w 2024 r. liczba ta spadła do 461, natomiast w 2025 r. wzrosła do 500 osób, co oznacza wzrost o 8,5% w stosunku do roku poprzedniego. Dane te wskazują na pogorszenie sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2025 roku. Z danych przekazanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Łobzie wynika, że w 2025 r. 301 osób bezrobotnych (60,2%) zamieszkiwało miasto, natomiast 199 osób (39,8%) tereny wiejskie. Większą część ogółu osób bezrobotnych stanowili mężczyźni, tj. 261 osób (52,2%). Jednocześnie systematycznie zmniejszała się liczba osób posiadających prawo do zasiłku – z 92 os. w 2023 r. do 70 os. w 2025 r., co oznacza spadek o 23,9%. W 2025 r. spośród 70 osób uprawnionych do zasiłku 43 osoby zamieszkiwały miasto (w tym 18 kobiet), natomiast 27 osób zamieszkiwało tereny wiejskie (w tym 16 kobiet). Podsumowując, można stwierdzić, że w 2025 r. nastąpił wzrost ogólnej liczby osób bezrobotnych, co może świadczyć o zwiększonej liczbie osób tracących zatrudnienie lub mających trudności z powrotem na rynek pracy. Spadek liczby osób z prawem do zasiłku może wynikać z wyczerpania okresu zasiłkowego, niespełniania kryteriów ustawowych bądź podejmowania zatrudnienia o charakterze krótkoterminowym.

Analiza powodów przyznawania pomocy społecznej pokazuje, że ubóstwo utrzymuje się na wysokim poziomie, bez wyraźnej tendencji spadkowej, a bezrobocie jako przyczyna udzielania pomocy pozostaje na zbliżonym poziomie (104–106 rodzin). Zauważalny jest stopniowy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności (105 → 94 → 89, spadek o 15,2%) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (172 → 166 → 159, spadek o 7,6%). Systematycznie maleje również liczba rodzin objętych wsparciem z powodu alkoholizmu, samotnego wychowywania dzieci oraz narkomanii. Natomiast wzrost odnotowano w zakresie potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (15 → 12 → 20) oraz w przypadku powrotu z zakładu karnego (7 → 7 → 9). Niepokojącym zjawiskiem jest natomiast wzrost liczby rodzin objętych pomocą z powodu bezdomności z 6 os. w 2024 r. do 13 os. w 2025 r. (wzrost o 116,7%). Zjawiska takie jak sieroctwo czy klęski żywiołowe nie występowały w analizowanym okresie, a liczba przypadków przemocy w rodzinie oraz zdarzeń losowych miała charakter incydentalny.

Podsumowując, główne przyczyny pomocy mają charakter zdrowotno-ekonomiczny (choroba, ubóstwo, bezrobocie), a problemy demograficzne przekładają się na spadek wsparcia związanego z wielodzietnością i samotnym rodzicielstwem.

Działalność Placówki Wsparcia Dziennego przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łobzie:

Naboru dzieci do udziału w zajęciach prowadzonych w placówce dokonują wychowawcy klas, pedagog szkolny i nauczyciele w oparciu o informacje o sytuacji rodzinnej lub opinii Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, a także pracownik socjalny i asystent rodziny. Dzieci mogą być również przyjęte na własną prośbę lub prośbę rodziców/opiekunów prawnych. Do przyjęcia wychowanka wymagana jest zgoda rodziców/opiekunów prawnych.

Podstawowym kryterium przyjęcia dziecka jest jego sytuacja rodzinna, dysfunkcyjność rodziny, potrzeba wsparcia i opieki, zaburzenia zachowania, zaniedbania wychowawcze i dydaktyczne. Obecnie do placówki uczęszcza 13 dzieci.

Zajęcia w placówce wsparcia odbywają się od poniedziałku do środy w wymiarze 2 godzin dziennie i są nieodpłatne. Każde z dzieci, które uczestniczy w zajęciach ma wsparcie wychowawcy, który pomaga dzieciom w odrabianiu lekcji, udziela korepetycji. Dzieci w trakcie zajęć przyswajają informację o zasadach funkcjonowania w życiu codziennym, przyswajają zasady dobrego wychowania oraz uczą się podstawowych rzeczy, które są przydatne w życiu. Dzięki zakupionym pomocom dydaktycznym dzieci rozwijają i utrwalają swoją wiedzę.

Każdy z uczestników ma możliwość spożycia jednego posiłku - podwieczorku. Zajęcia odbywają się również w dni wolne od nauki tj. w okresie ferii świątecznych, zimowych, rekolekcji, wakacji.

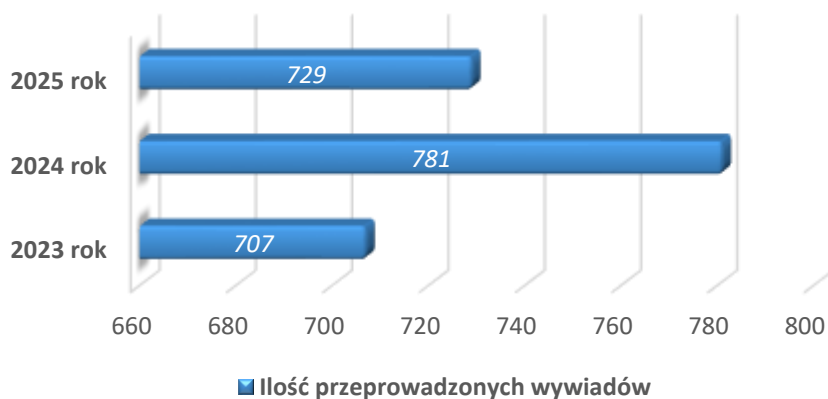
Celem prowadzonych zajęć w placówce jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Dzieci pod opieką wychowawcy uczą się piosenek, odrabiają zadania domowe, wykonują prace plastyczne, grają w gry planszowe, korzystają z sali komputerowej, a także uczestniczą w zajęciach sportowych i biorą udział w konkursach. Dzieci angażowane są w wykonywanie okazjonalnych kartek czy tematycznych prac plastycznych.

Placówka jest bardzo dobrze wyposażona w materiały dydaktyczne, które są wykorzystywane przy pracy z dziećmi oraz w materiały do prowadzenia zajęć plastycznych i technicznych.

W związku z zadaniami nakładanymi na Gminę (CUS) ustawodawca wprowadził możliwość pomocy rodzinom w formie przydzielenia rodziny wspierającej. Rodziny wspierające pomagają przede wszystkim w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadaną wiedzę z zakresu prawidłowego wychowywania dzieci i realizowane wzorce funkcjonowania rodziny. Jest to forma towarzyszenia rodzinie mającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci i tworzenia dla niej siatki wsparcia społecznego.

Wywiady środowiskowe w Gminie Łobez

Analizując liczbę przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w latach 2023–2025, można zauważyć ich zróżnicowanie. W 2024 roku nastąpił wzrost liczby wywiadów o 10,47% w porównaniu do roku 2023. Natomiast w 2025 roku odnotowano spadek o 6,66% w stosunku do roku 2024.

Zmiany te wynikają z faktu, iż ilość przeprowadzanych wywiadów środowiskowych jest uzależniona od indywidualnej sytuacji rodzin objętych wsparciem. Jedna rodzina może skorzystać z pomocy jednorazowo, podczas gdy inna wymaga wielokrotnego wsparcia. W konsekwencji liczba wywiadów w poszczególnych latach może ulegać naturalnym wahaniom.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Centrum Usług Społecznych w Łobzie sporządzało sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniało wsparcie materialne dla rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno – edukacyjna.

W zakresie podnoszenia kompetencji służb i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny pracownicy socjalni w Centrum Usług Społecznych w Łobzie uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kompetencje pracy z rodziną.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2025 r. Centrum Usług Społecznych w Łobzie zatrudniało 1 asystenta rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest praca z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz szeroka współpraca z różnymi instytucjami m.in.: szkołami, przychodniami zdrowia, policją. Asystent rodziny może mieć pod swoją opieką maksymalnie 15 rodzin.

Z uwagi na brak na lokalnym rynku pracy osób, które chciałyby pracować z rodzinami, a także spełniały wymagania dotyczące wykształcenia umożliwiającego pracę w zawodzie asystenta, w latach 2023-2024 nie zatrudniono asystenta rodziny w Gminie Łobez. Rodziny, które były wcześniej objęte asystenturą, zostały objęte wsparciem przez pracowników socjalnych. Praca opierała się na monitoringu i udzielaniu wsparcia w ramach zgłaszanych potrzeb.

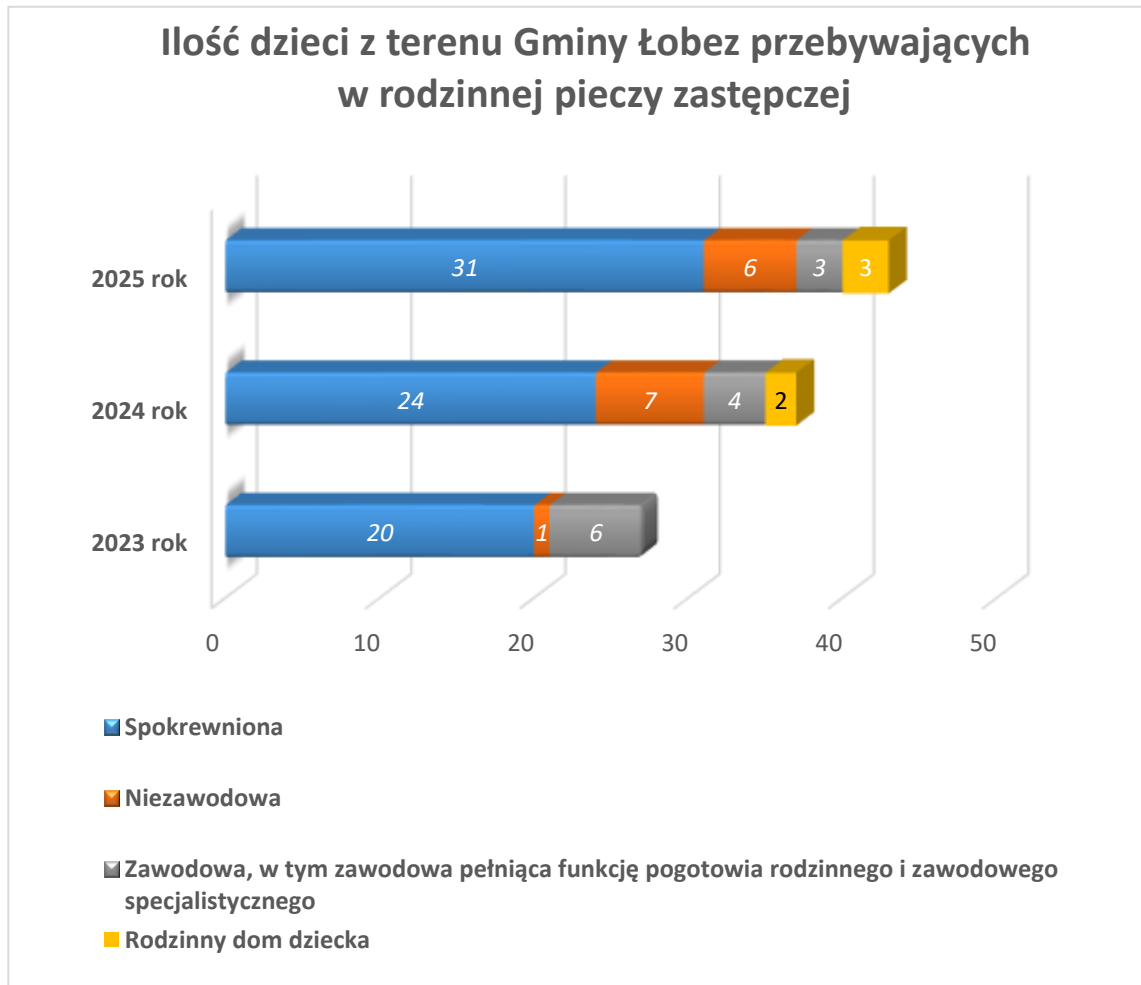
W 2025 r. pod opieką asystenta rodziny przebywało 11 rodzin.

Lp.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	Liczba rodzin w 2025 r.
1.	Do 3 miesięcy	0
2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	6
3.	Powyżej 1 roku	5
4.	Przeciętny czas pracy Asystenta z rodziną (czasookres)	40
5.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	7
	<ul style="list-style-type: none">• ze względu na osiągnięcie celów	5
	<ul style="list-style-type: none">• ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
	<ul style="list-style-type: none">• ze względu na brak efektów	0
	<ul style="list-style-type: none">• ze względu na zmianę metody pracy	0

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny z terenu Gminy Łobez w 2025 r.

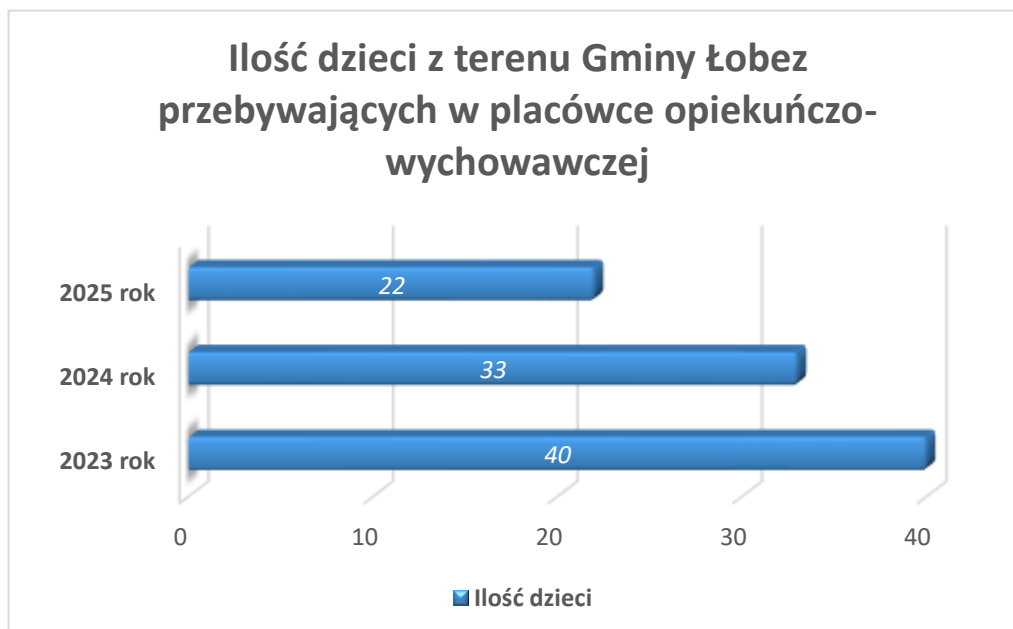
Wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale. Wszelkie działania mają na celu zminimalizowanie niewłaściwego funkcjonowania rodziny, polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego

W pieczy zastępczej w 2025 roku przebywało 65 dzieci z terenu Gminy Łobez, w tym w formie rodzinnej – 43 dzieci oraz instytucjonalnej – 22 dzieci.

W 2025 roku w rodzinach zastępczych umieszczonych było 43 dzieci, w tym:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 31 dzieci,
- w rodzinach zastępczych niezawodowych – 6 dzieci,
- w rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej – 3 dzieci,
- w rodzinnym domu dziecka – 3 dzieci.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2025 r. przebywało 22 dzieci (placówka opiekuńczo – wychowawcza), nie było zaś przypadków umieszczenia dzieci z terenu Gminy Łobez w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej czy interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W porównaniu do roku poprzedniego zauważyć można spadek (o 33,33%) dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba założonych Niebieskich Kart	26	29	32
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	26	29	32

Tabela 3. Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2023-2025 w Gminie Łobez.

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. założono 32 Niebieskie Karty, w tym:

- 26 kart założonych przez policję,
- 5 kart założonych przez oświatę,
- 1 karta założona przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej.

3. Finansowanie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Centrum Usług Społecznych w Łobzie współfinansowało koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej jako zadanie własne, zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 191 ust. 9 ww. ustawy, cyt.

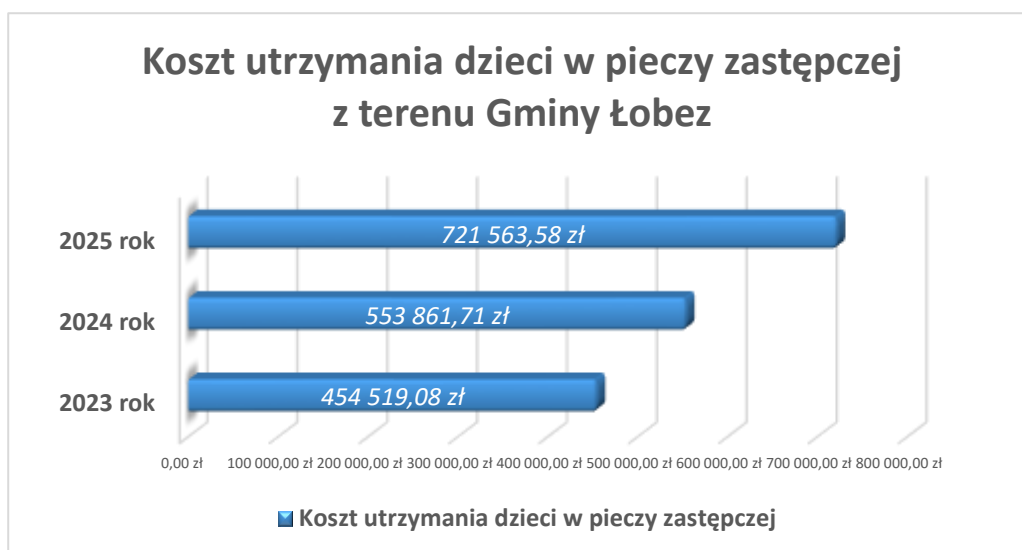
„W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.”

Art. 191 ust. 10 ww. ustawy, cyt.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej z terenu Gminy Łobez w 2025 roku wyniósł 721 563,58 zł, co stanowi wzrost o 30,28% w stosunku do roku poprzedniego. Należy podkreślić, że są to wydatki ponoszone na dzieci, które są umieszczone w pieczy zastępczej nie tylko na terenie Gminy Łobez. Tak duży wzrost wydatków wynika ze wzrostu liczby dzieci, co spowodowało także zwiększenie się kosztu jednostkowego.

4. Przedstawienie potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań w 2026 r.

W odniesieniu do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, kluczową potrzebą pozostaje zapewnienie odpowiednich środków finansowych na funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Planowanie budżetu w tym obszarze jest szczególnie utrudnione, ponieważ na etapie jego konstruowania nie jest możliwe precyzyjne oszacowanie jakimi kosztami będzie obciążana gmina z tytułu utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Na wydatki związane z utrzymaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzonej w formie rodzinnego domu dziecka składają się m. in wydatki na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu, w którym umieszczone są dzieci, a także opłaty za czynsz, najem, wodę nieczystości stałe i płynne, energię elektryczną i ciepłą, abonament telewizyjny.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia kosztów jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny. W trakcie roku kalendarzowego nie można dokonać szczegółowej kalkulacji ponoszonych kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.